



רשומות

הצעות חוק

21 במאי 1973

1065

י"ט באייר תשל"ג

צמוד

302 חוק עבודת הנוער (תיקון מס' 7), תשל"ג—1973 .

304 חוק איסור אפיית לילה (תיקון מס' 2), תשל"ג—1973 .

חוק עבודת הנוער (תיקון מס' 7), תשל"ג-1973

- תיקון סעיף 2
1. בסעיף 2 לחוק עבודת הנוער, תשי"ג-1953 (להלן - החוק העיקרי), סעיף קטן (א) יסומן (ד) ולפניו יבוא:
- "(ג) שר העבודה רשאי להתיר העבדת ילד שמלאו לו 14 שנה וניתן לגביו פטור לפי סעיף 5 לחוק לימוד חובה, תשי"ט-1949."
- תיקון סעיף 8
2. בסעיף 8 לחוק העיקרי, במקום סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) יבוא:
- "(ב) בדיקה רפואית על פי פרק זה תיעשה בידי רופא שהרשה לכך שר הבריאות בהרשאה אישית או בהרשאה לסוג רופאים; לרופא שהורשה כאמור ייקרא להלן רופא מורשה.
- (ג) הודעה על הסמכת מוסד רפואי ועל הרשאה לסוג רופאים לפי סעיף זה תפורסם ברשומות."
- תיקון סעיף 11א
3. אחרי סעיף 11 לחוק העיקרי יבוא:
- 11א. עבודה שאינה מסכנת את הבריאות ואינה כרוכה במאמץ גופני קשה, רשאי שר העבודה, בכפוף להוראות סעיף 2, להתיר לנער לעבוד בה תקופה שלא תעלה על שלושה חדשים אם ניתן אישור רפואי להד עבדתו בעבודה כאמור."

דברי הסבר

(א) הודעה על הסמכת מוסד רפואי ועל הרשאת רופא תפורסם ברשומות."

לרגל המחזור ברופאים מורשים לפי ההוראה הקיימת, מוצע כי שר הבריאות יוכל לתת הרשאה כללית לסוג רופאים (כגון רופאי משפחה, או רופאים כלליים) לערוך בדיקות רפואיות לענין חוק זה. לא יידרש פרסום ברשומות להרשאת רופא יחיד.

לפי המצב הקיים ניתן להעביד נער אך ורק אם נבדק בבדיקה רפואית יסודית ואושר כמתאים מבחינה רפואית לעבודה המסויימת מטעם מוסד רפואי מוסמך, על סמך דין וחשבון של הרופא המורשה שבדק אותו. בבדיקה כזאת דורשת זמן ממושך, ובמשך זמן זה נאלץ הנער לשבת בטל. כדי למנוע תופעה בלתי רצויה זו, מוצע לאפשר לשר העבודה להתיר העבדתם של נערים, בעבודות שאין בהן קושי גופני או סכנה בריאותית, לתקופה של שלושה חדשים, על סמך אישור רפואי לענין זה בלבד.

גיל המינימום לעבודת ילד בחוק היה, עד שנת תשכ"ט-1969, שבה תוקן חוק לימוד חובה, 14 שנה, שהוא הגיל לפי האמנה הבינלאומית משנת 1919 הדנה בענין זה. עם התיקון בחוק לימוד חובה הורע עלה גיל תחילת העבודה ל-15, תוך הנחה שהילדים ישתלבו במערכת הלימודים ולא יצאו לעבודה. בהפעת החוק התברר כי ישנם ילדים בגילים 14 ו-15 שאינם יכולים להשתלב במסגרות לימודיות, והם קיבלו פטור מחינוך חובה. מוצע שילד שקיבל פטור כאמור יוכל לעבוד.

סעיף 8 לחוק העיקרי מורה לאמור:

סעיף 2 "8. (א) לענין פרק זה מוסד רפואי מוסמך הוא -

(1) לשכה מחוזית של משרד הבריאות;

(2) מוסד ששר העבודה, לאחר התייעצות בשר הבריאות, הסמיכו לכך.

(ב) בבדיקה רפואית על פי פרק זה תיעשה בידי רופא שהורשה לכך על ידי שר הבריאות, לפי המלצת מוסד רפואי מוסמך (להלן - רופא מורשה).

1 ס"ח תשי"ג, עמ' 115; תש"ך, עמ' 54; תשכ"ג, עמ' 99; תשכ"ט, עמ' 177; השל"א, עמ' 146; השל"ב, עמ' 123, עמ' 124.
2 ס"ח תשי"ט, עמ' 287.

"(ג) המוסד הרפואי המוסמך ירשום את תוצאותיה של בדיקת בקורת על פי סעיף זה, על סמך דין והשבון של הרופא המורשה, בפנקס העבודה של הנער; כל הגבלה בעבודה וכל שינוי לרעה במצב בריאותו של הנער, שלדעת הרופא יש לייחסם לעבודה או לרוכלות, יכלול אותם המוסד ברישום האמור ויביא אותם לידיעת ההורים, המעביד, לשכת העבודה לנוער כמשמעותה בחוק שירות התעסוקה, תשי"ט-1959,³ ומפקח העבודה ומפקח החניכות האזורי כמשמעותם בחוק החניכות, תשי"ג-1953.⁴"

5. בסעיף 23 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ג), אחרי "הסמיכו לכך" יבוא "או מוסד להש" תלמות במסגרת חוק החניכות, תשי"ג-1953, ששר העבודה הסמיכו לכך".

6. בסעיף 25 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ה), במקום "במקום שבו" יבוא "בחקלאות או במפעל תעשייה שבהם".

דברי הסבר

תרבות הסמיכו לכך ושפורסמה על כך הודעה ברשומות.

(ד) הוראות סעיף זה באות להוסיף על הוראות סעיף 4(ג) לחוק לימוד חובה, תשי"ט-1949, ועל סעיף 14 לחוק החניכות, תשי"ג-1953, ולא לגרוע מהן.

משרד העבודה מקיים במקביל למשרד החינוך והתרבות רשת של פעולות הדרכה מקצועית והוראה בש" עות הערב (חניכות מוגברת וכדומה). מוצע איפוא לתת לשר העבודה רשות להסמיך מוסד להשתלמות בתחומי הפעילות החינוכית-מקצועית שבפיקוח משרד העבודה.

6 סעיף 6 ישראל הצטרפה בשנת 1953 לאמנת עבודת לילה של נערים (משלחי יד לא-תעשייתיים), 1946, היא אמנה מס' 79 של ארגון העבודה הבינלאומי.

25 סעיף 25(ה) לחוק עבודת הנוער מאפשר לשר העבודה להתיר העבדת צעיר (מי שמלאו לו 16 אך לא 18 שנים) עד שעה 24.00 במקום שבו עובדים במשמרות ותנאים מיוחדים מצדיקים זאת. היתר כזה, בעבודות שאינן תעשייתיות ואינן חקלאיות, סותר את הוראות האמנה האמורה. לפיכך, לפי בקשת ארגון העבודה הבינלאומי וכדי להתאים את הוראות החוק להוראות האמנה, מוצע להבהיר כי היתר כאמור יכול שיינתן רק במפעלי תעשייה ובחקלאות.

4 סעיף 4 סעיף 12(א) לחוק העיקרי מורה לאמור: "(א) תוצאותיה של בדיקת בקורת על פי סעיף זה יירשמו על ידי המוסד הרפואי המוסמך, על סמך דין והשבון של הרופא המורשה, בפנקס העבודה של הנער, וכל שינוי לרעה במצב בריאותו של הנער, שלדעת הרופא יש לייחסו לעבודה או לרוכלות, יצויין במיוחד".

מוצע כי יצויינו בפנקס העבודה של הנער גם כל הגבלה בעבודה, וכי כל שינוי לרעה במצב בריאותו וכל הגבלה בעבודה יובאו לידיעת הוריו, מעבידו, לשכת העבודה לנוער, מפקח העבודה ומפקח החניכות האזורי.

5 סעיף 5 סעיף 23 לחוק העיקרי מורה לאמור: "23. (א) נמסרה למעביד הודעה בכתב מאת מוסד מוסמך להשתלמות, האומרת שנער פלוני מבקר בימים מסויימים בשיעורי ערב של המוסד, לא יועבד הנער באותם הימים אחרי שעה 16.00.

(ב) לא ינוכה משכר עבודתו של נער על שנעדר מהעבודה לרגל ביקור בשיעורי ערב כאמור, אלא אם המוסד המוסמך להשתלמות הודיע למעביד בכתב שהנער לא ביקר בשיעורים ורק בעד השעות שבהן נעדר הנער מהעבודה על מנת לבקר בשיעורים ולא ביקר.

(ג) לענין סעיף זה, "מוסד מוסמך להשתלמות" פירושו - מוסד להשתלמות נוער עובד ששר החינוך וה-

³ ס"ח תשי"ט, עמ' 32.

⁴ ס"ח תשי"ג, עמ' 108.

חוק איסור אפיית לילה (תיקון מס' 2), תשל"ג-1973

תיקון סעיף 6 1. בחוק איסור אפיית לילה, תשי"א-1951, בסעיף 6 -

(1) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) שר העבודה רשאי להתיר אפיה החל משעה 04.00 אם נקבע כן, באישור שר העבודה ולתקופה שקבע, בהסכם בין ארגון מעבידים שהוא לדעת השר יציג בענף האפיה לבין ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים בענף זה."

(2) בסעיף קטן (ד), אחרי "סעיף קטן (ב)" יבוא "הודעה על היתר שניתן לפי סעיף קטן (1) ותקופת תקפו".

דברי הסבר

(3) במקומות ישוב ובחדשי השנה שתנאי האקלים מוחייבים זאת;

(4) לשם אספקת מצות לתג הפסח;

(5) במוצאי חג, שבת או יום מגווח שבועי אחר שבו אין אופים באותו מקום.

(ב) שר העבודה רשאי להתיר אפיה החל משעה 05.00; היתר לפי סעיף קטן זה יכול להיות לכל שטח המדינה, לאזור מסויים או לעונה מסויימת.

(ג) שר העבודה רשאי לקבוע תנאים להיתר, שתכליתם לשמור על בריאותם של העוסקים באפיה, על בטחונם ועל רווחתם.

(ד) היתר יכול להיות כללי או מיוחד; הודעה על מתן היתר כללי וכן התנאים שנקבעו לאותו היתר בתוקף סעיף קטן (ב) יפורסמו ברשומות.

(ה) היתר מיוחד יוצג על ידי מי שניתן לו ההיתר, הצגה גראית לעין, במקום שבו מעבידים לפיו.

(ו) לא יינתן היתר, חוץ מהיתר על פי סעיף קטן (א)(1) ו-(2), אלא לאחר התייעצות עם ארגון העובדים הרפרזנטטיבי ועם ארגונים רפרזנטטיביים של מעבידים.

(ז) שר העבודה רשאי בכל עת לבטל היתר.

לפי סעיף 6(ב) לחוק הקיים רשאי שר העבודה להתיר אפיה בלילה החל משעה 05.00. בהתאם לאמנת עבודה לילה (מאפיות), 1925, של ארגון העבודה הבינלאומי, מותר להקדים את שעת האפיה בלילה בתנאי שיש הסכם בנדון בין העובדים והמעבידים.

נציגי ארגוני העובדים והמעבידים הסכימו ביניהם להקדים את שעת התחלת עבודת האפיה מ-05.00 ל-04.00, וזאת מאחר שהוברר כי חלים איחורים בהספקת הלחם לצרכנים מפאת התחלת האפיה המאוחרת. הקדמת שעת התחלת האפיה תבטיח הספקה סדירה בזמן לצרכנים ובעיקר לעובדים רבים המשכימים קום לעבודתם.

החוק נוסח סעיף 6 לפי החוק הקיים:

היתר אפיית לילה

6. (א) שר העבודה רשאי להתיר אפיה בלילה או בשעות מסויימות של הלילה -

(1) בתקופה שבה קיים במדינה מצב של חירום בתוקף הכרזה לפי סעיף 9(א) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תשי"ח-1948, וכן בשעה שצרכי המדינה או שצרכי ההספקה מחייבים זאת;

(2) לצרכים דחופים של צבא-הגנה לישראל;

1 ס"ח תשי"א, עמ' 61; תשי"ח, עמ' 39.